

Бо қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 2012 таҳти №2.1 тасдиқ карда шудааст.

ДАСТУРИ ПАЛАТАИ ҲИСОБИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1.1. Мақсад ва таркиби Дастури Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон

1.1.1. Дастури Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Дастур) дар асоси талаботи банди 2, моддаи 27 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул гардида, масъалаҳои зеринро муайян менамояд:

а) масъалаҳои дохилии фаъолияти Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Палатаи ҳисоб);

б) тақсимоли вазифаҳо байни сараудиторони Палатаи ҳисоб ва мазмуни кори соҳаҳои, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд;

в) ҳамроҳангсозии фаъолияти воҳидҳои сохтори Дастгоҳи Палатаи ҳисоб;

г) тартиби пешбурди коргузорӣ;

д) тартиби омодаسازی ва гузаронидани ҳама намуди чорабиниҳо вобаста ба фаъолияти назоратӣ ва дигар фаъолият.

1.1.2. Дастур инчунин:

- тибқи тартиби муқаррагардида ваколатҳои Раиси Палатаи ҳисоб ва ӯҳдадорҳои мансабии муовини Раиси Палатаи ҳисобро муайян менамояд;

- салоҳияти сараудиторони Палатаи ҳисобро муқаррар менамояд, ки дар доираи он ҳамаи масъалаҳои вобаста ба ташкили фаъолияти самти вобасташуда мустақилона ҳал менамоянд ва барои натиҷаи фаъолият ҷавобгар мебошанд.

1.2. Тартиби баррасӣ намудани дигар масъалаҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки дар Дастури мазкур пешбинӣ нашудаанд

Оид ба масъалаҳои, ки тартиби баррасиашон дар Дастури мазкур пешбинӣ нагардидааст, агар тартиби баррасии онҳо тибқи қонун «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба салоҳияти Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб, ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб ва ё сараудиторони Палатаи ҳисоб дохил нагардад, қарор аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб қабул карда мешавад.

Тартиби баррасии чунин масъалаҳо аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб муқаррар карда шуда, бо фармон мавриди амал қарор дода мешавад ва ё бо фармоиш барои иҷроиши ҳатмӣ аз ҷониби шахсони масъули Палатаи ҳисоб, пешниҳод карда мешавад.

2. ҲУҚУҚ ВА ВАКОЛАТҲОИ РАИСИ ПАЛАТАИ ҲИСОБ, ҶАМЪАДОРИҲОИ МАНСАБИИ МУОВИНИ РАИСИ ПАЛАТАИ ҲИСОБ, САЛОҲИЯТИ САРАУДИТОРОН ВА ТАҚСИМИ ВАЗИФАҲО БАЙНИ САРАУДИТОРОНИ ПАЛАТАИ ҲИСОБ

2.1. Ҳуқуқ ва ваколатҳои Раиси Палатаи ҳисоб

2.1.1. Раиси Палатаи ҳисоб ваколатҳои мансабии худро тибқи муқаррароти қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи Палатаи ҳисоб ва Дастури мазкур амалӣ менамояд.

2.1.2. Раиси Палатаи ҳисоб:

- роҳбарии умумии фаъолияти Палатаи ҳисобро ба амал меорад;
- сохтори дастгоҳи марказӣ, низомномаи Палатаи ҳисоб ва низомномаҳои воҳидҳои сохтори Палатаи ҳисобро тасдиқ менамояд;
- вазифаҳоро байни муовин ва сараудиторон тақсим менамояд;
- дастурамали хизмати воҳидҳои сохториро муайян ва тасдиқ менамояд ва тартиби истифодаи ҳуқуқҳои воҳидҳои сохториро муқаррар менамояд;

- роҳбари дастгоҳ ва кормандони Палатаи ҳисобро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд;

- масъалаҳои ҳавасмандгардонӣ, расонидани кӯмаки моддиро ҳал менамояд ва ба кормандон ҷазоҳои интизомӣ таъин менамояд;

- харҷнома ва ҷадвали воҳидҳои кории Палатаи ҳисобро дар доираи фонди пардохти музди меҳнат ва шумораи кормандони аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида ва дар доираи маблағҳои барои давраи дахлдор тасдиқгардида, ки дар бучети ҷумҳуриявӣ пешбинӣ шудаанд, тасдиқ менамояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида лоиҳаҳои қонунҳо, фармонҳо ва амрҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба масъалаҳои марбут ба салоҳияти Палатаи ҳисоб, таҳия ва барои баррасӣ пешниҳод менамояд;

- Палатаи ҳисобро дар мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар хориҷа намояндагӣ менамояд;

- ҳуқуқи бемамоният шинос шуданро бо ҳуҷҷатҳои вобаста ба ташақкул ва иҷрои бучети давлатӣ бо дарназардошти риояи талаботи махфият ва сирри аз ҷониби қонун ҳифзшудаи давлатӣ, дорад;

- дар ҷаласаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои вобаста ба ҳисоботи солонаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи иҷрои бучети давлатӣ, дар муҳокимаи

парламентӣ оид ба иҷрои буҷети давлатӣ, инчунин доир ба масъалаҳои дигари вобаста ба вазифаҳои Палатаи ҳисоб, иштирок менамояд;

- дар доираи ваколатҳои муқарраргардида ба воҳидҳои сохтори Палатаи ҳисоб, супоришҳо медиҳад ва иҷрои онҳоро назорат менамояд;

- ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ба қарордон додани рутбаҳои махсуси ҳайати олии роҳбарикунанда ва дар бораи сарфарозгардонии онҳо бо мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳодот манзур менамояд;

- масъулияти бо қонунҳо муайянгардидаро ба ӯҳда дорад;

- мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дигар ваколатҳоро мавриди амал қарор медиҳад;

- фармонҳои дорои хусусияти меъёрӣ ва ғайримаъёрӣ доштаро дар доираи салоҳияти худ қабул менамояд.

2.2. Ҷӯҳдадорихои мансабии муовини Раиси Палатаи ҳисоб.

2.2.1. Муовини Раиси Палатаи ҳисоб ӯҳдадорихои мансабии худро тибқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон", Низомномаи Палатаи ҳисоб, Дастури мазкур, фармонҳо ва супоришҳои Раиси Палатаи ҳисоб иҷро менамояд.

2.2.2. Ба муовини Раиси Палатаи ҳисоб воғузур карда мешавад:

- ташкили фаъолият оид ба гузаронидан ва ҷамъбаст намудани натиҷаҳои санҷишҳои аудиторӣ (ҷорабиниҳои назоратӣ ва ташхиси-таҳлилӣ), ташхиси сабабҳо ва оқибатҳои камбудихои ошкоршуда дар раванди ташаккули қисми даромад ва хароҷоти маблағҳои буҷети давлатӣ;

- ташкили фаъолияти ташхиси-таҳлилӣ, аз ҷумла омода намудани пешниҳод оид ба лоиҳаи буҷети давлатӣ барои соли оянда ва оид ба иҷрои буҷети давлатӣ дар соли ҳисоботӣ;

- ташкили оmodасозии нақшаи санҷишҳои аудитории ҷорӣ ва солонаи Палатаи ҳисоб ва назорати иҷроиши онҳо;

- назорати иҷроиш, таҳлил ва ҷамъбасти натиҷаҳои иҷроиши пешниҳодот ва тавсияҳои Палатаи ҳисоб;

- назорати самти фаъолияти ташхиси-таҳлилӣ ва методологии сохторҳои Дастгоҳи Палатаи ҳисоб;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти санҷишӣ-назоратии сараудиторони Палатаи ҳисоб, аз ҷумла ҳангоми аз ҷониби онҳо ба амал овардани ҷорабиниҳои якҷояи санҷишӣ;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти сохторҳои Палатаи ҳисоб вобаста ба масъалаҳои банақшагирӣ, ташкил ва гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ (ҷорабиниҳои назоратӣ ва ташхиси-таҳлилӣ).

Инчунин, муовини Раиси Палатаи ҳисоб тибқи муқаррароти қонун «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» дорои ваколатҳои зерин мебошад:

- дар ҳолати набудани Раиси Палатаи ҳисоб вазифаҳои ӯро иҷро менамояд;

- бо супориши Раиси Палатаи ҳисоб, Палатаи ҳисобро дар мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар хориҷа намояндагӣ менамояд;

- дар мувофиқа бо Раиси Палатаи ҳисоб дар ҷаласаҳои кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои вобаста ба самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб иштирок ва маъруза менамояд;

- ҳуқуқи бемамоният шинос шуданро бо ҳуҷҷатҳои вобаста ба ташаккул ва иҷрои буҷети давлатӣ бо дарназардошти риояи талаботи махфият ва сирри аз ҷониби қонун ҳифзшудаи давлатӣ, дорад;

- дар якҷоягӣ бо Раиси Палатаи ҳисоб Дастур ва мазмуни кори самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд, барои баррасӣ ба Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод менамояд.

2.2.3. Муовини Раиси Палатаи ҳисоб ҷиҳати иҷрои ваколатҳои мансабӣ дар доираи салоҳияти худ, ки тибқи қонун “Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва Дастури мазкур муқаррар гардидааст, супоришҳо медиҳад ва фармонҳоро ба имзо мерасонад.

2.3. Салоҳияти сараудиторони Палатаи ҳисоб

2.3.1. Сараудиторони Палатаи ҳисоб самтҳои ба онҳо вобасташудаи фаъолияти Палатаи ҳисобро роҳбарӣ менамоянд. Ҳар як самти фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки аз ҷониби яке аз сараудиторон роҳбарӣ карда мешавад, аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб муқаррар карда мешавад.

Дар доираи салоҳияти худ сараудиторони Палатаи ҳисоб ҳамаи масъалаҳои вобаста ба ташкили фаъолияти самти вобасташударо мустақилона ҳал менамоянд ва барои натиҷаи он ҷавобгар мебошанд.

2.3.2. Салоҳияти сараудиторони Палатаи ҳисоб аз зарурияти ташкили ҳамаҷонибаи кори самти фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки онҳо роҳбарӣ менамоянд сарчашма гирифта, қисми даромад ва хароҷоти маҷмӯи гурӯҳбандиҳои иқтисодии аз рӯи таъинот якхелаи буҷети давлатӣ, инчунин даромад ва хароҷоти фондҳои ғайрибуҷетиро дар бар мегирад.

Самтҳои фаъолият, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд, ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Дастури мазкур асос меёбад. Дар мазмуни кори самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд, вобаста ба қонун дар бораи буҷети давлатии соли дахлдор, тағйиротҳо ворид карда мешавад.

Сараудиторони Палатаи ҳисоб ҳуқуқ доранд дар мувофиқа бо Раиси Палатаи ҳисоб дар ҷаласаҳои кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои вобаста ба самти дахлдори фаъолияти Палатаи ҳисоб иштирок ва маъруза намоянд.

2.3.3. Ҷойивазкунии сараудиторон вобаста ба самти фаъолият, бо қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад.

Ҳангоми азнавтақсимкунии вазифаҳо байни сараудиторон, ҷойивазкунии дигар мутахассисон гузаронида намешавад.

2.3.4. Сараудитори Палатаи ҳисоб таҳия ва татбиқи концепсияи умумии кори самти муайяншудаи фаъолиятро амалӣ менамояд, аз ҷумла:

- муайян намудани самтҳои аниқи соҳаи вобасташудаи фаъолият бо роҳи тақсимои вазифаҳо ва ҷудо намудани объекти аудит аз соҳаҳои дигари фаъолият;

- муайян намудани ҳаҷм, мақсад ва намуди санҷишҳои аудиторӣ, корҳои назоратӣ, таҳқиқ-таҳлили ва корҳои методологӣ;

- муайян намудани вазифаҳои аниқ ва тартиби амали якҷояи сохторҳои таркибии Палатаи ҳисоб, ки роҳбарии фаъолияти онҳо ба сараудитор вогузор карда шудааст.

Сараудитори Палатаи ҳисоб лоиҳаи концепсияи умумии кори самти муайяншудаи фаъолиятро барои баррасӣ ба Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод менамояд.

2.3.5. Дар доираи концепсияи тасдиқшуда ва мавзӯи кори самти фаъолият, дар асоси таҳлили ҳолати кор дар объекти аудит, натиҷаҳои ҷорабиниҳои назоратӣ ва санҷишҳои гузаронидашуда, ҳуҷҷатҳои меъёрии ба ин мақсад таҳияшуда, стандартҳои назоратӣ-санҷишӣ (аудит), дастурҳои методологӣ, инчунин дар ҳолати дарҳости мақомоти иҷроия ё қонунгузори ҳокимияти давлатӣ чиҳати гузаронидани аудити ғайринақшавӣ, сараудитор нақшаи гузаронидани санҷиши аудиториро тартиб дода, барои дохил намудан ба лоиҳаи нақшаи кори солонаи Палатаи ҳисоб пешниҳод менамояд.

Лоиҳаи нақшаи кори солонаи Палатаи ҳисоб аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад. Дар асоси нақшаи кори солонаи тасдиқгардидаи Палатаи ҳисоб ва дастурҳои методологӣ оид ба банақшагири, сараудитор нақшаи корҳои ҷорӣ ва солонаи сохторҳои дохилии Палатаи ҳисобро, ки роҳбарии фаъолияти онҳо ба сараудитор вогузор гардидааст, тартиб медиҳад.

Ворид намудани тағйирот дар нақшаи корҳои ҷорӣ ва солонаи воҳидҳои сохтори Палатаи ҳисоб, танҳо дар асоси қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад. Дар ҳолатҳои зарурӣ сараудитор барои ворид намудани тағйирот ва таҳрири нақшаи корҳои ҷорӣ ва солонаи Палатаи ҳисоб, таклифҳо пешниҳод менамояд.

2.3.6. Бо мақсади арзёбии мувофиқати истифодабарии захираҳои давлатии бучетӣ ва захираҳои дигар ба қонунгузорӣ дар бораи бучети давлатӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, сараудитор тибқи нақшаи кори самте, ки онро роҳбарӣ менамояд, санҷишҳои аудиториро (ҷорабиниҳои назоратӣ ва таҳқиқ-таҳлилиро) ташкил менамояд. Барномаи санҷиши аудиториро сараудитор тасдиқ менамояд.

Ҳисоботҳо оид ба натиҷаи ҷорабиниҳои назоратӣ ва санҷишҳои аудиторӣ, инчунин лоиҳаи пешниҳодот ва тавсияҳои Палатаи ҳисоб, аз

ҷониби сараудитор ба баррасии Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешавад.

2.3.7. Сараудитори Палатаи ҳисоб корҳои ташхисӣ-таҳлиро бо мақсади муайян намудани сабабҳои иҷро нагардидани моддаҳои алоҳидаи қисми даромад ва хароҷоти буҷети давлатӣ, арзёбии хароҷоти сарфакорона ва истифодабарии самараноки захираҳои давлатӣ барои комёбшавӣ ба мақсадҳои дар буҷети давлатӣ пешбинишуда ва барои муайян намудани натиҷанокии хароҷоти маблағҳои буҷетӣ, ташкил менамояд.

2.3.8. Сараудитори Палатаи ҳисоб ҷиҳати иҷрои ӯҳдадорихои вазифавӣ доир ба самти вобасташуда, ҳуқуқи бемамоният шинос шуданро бо ҳуҷҷатҳои вобаста ба ташаккул ва иҷрои буҷети давлатӣ бо дарназардошти риояи талаботи махфият ва сирри аз ҷониби қонун хифзшудаи давлатӣ, дорад.

2.3.9. Сараудитори Палатаи ҳисоб корҳои методологиро вобаста ба самте, ки онро роҳбарӣ менамояд, бо роҳи тартиб додани лоиҳаи дастурамалҳои методӣ оид ба тартиби гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ (ҷорабиниҳои назоратӣ ва ташхисӣ-таҳлилӣ) бо назардошти хусусиятҳои хоси соҳаи дахлдор, ташкил менамояд. Лоиҳаи дастурамалҳои методӣ ба баррасии Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешавад.

2.3.10. Сараудитори Палатаи ҳисоб дастурамали мансабӣ ва меъёрҳои баҳодиҳии самаранокии кори кормандони самти ба ӯ вобасташударо муайян намуда, оиди ба кор қабул намудан, мукофотонидан ва ё чазо додан, ҷойивазкунӣ, аз кор хориҷ намудан, санҷиши таҳассусӣ, бозомузӣ, ба сафари хизматӣ фиристодан ва ҷиҳати ҳалли масъалаҳои иҷтимоии кормандон, пешниҳодҳо омода месозад.

2.3.11. Сараудитори Палатаи ҳисоб барои гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ (ҷорабиниҳои назоратӣ ва корҳои ташхисӣ-таҳлилӣ) дар самти ба ӯ дахлдор, ҳайати гурӯҳи санҷиширо муайян менамояд. Инчунин, барои дохил намудан ба ҳайати гурӯҳе, ки барои санҷиши масъалаҳои ба соҳаҳои ду ва ё зиёда сараудитор дахлдошта ташкил карда мешаванд, номзодии кормандонро пешниҳод менамояд.

2.3.12. Ҷиҳати иҷрои ӯҳдадорихои вазифавӣ доир ба самти вобасташуда, сараудитори Палатаи ҳисоб супоришҳо медиҳад ва лоиҳаи фармонҳо, фармоишҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои заруриро омода намуда, ба Раиси Палатаи ҳисоб пешниҳод менамояд.

2.3.13. Сараудитори Палатаи ҳисоб тибқи тартиби дар Палатаи ҳисоб муқарраргардида, ҳуҷҷатгузориҳои самти фаъолияти Палатаи ҳисобро, ки ба ӯ вобаста шудааст, ташкил менамояд. Оид ба корҳои анҷомдода дар самти ба ӯ вобасташуда ва иҷрои нақшаи кории Палатаи ҳисоб, ҳисоботҳои семоҳа ва солона пешниҳод менамояд.

2.3.14. Дар ҳолати ба Палатаи ҳисоб ворид гардидани шикоят аз рӯи амали сараудитори Палатаи ҳисоб, Раиси Палатаи ҳисоб масъалаи баррасии шикоятро ба ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб

пешниҳод менамояд. Оиди натиҷаи баррасии шикоят қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб қабул карда мешавад ва дар мӯҳлати се рӯз баъди қабули қарор ба муаллифи шикоят ҷавоб ирсол карда мешавад.

2.4. Тақсимоги вазифаҳо байни сараудиторони Палатаи ҳисоб ва мазмуни кори самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд

2.4.1. Тақсимоги вазифаҳо байни сараудиторони Палатаи ҳисоб ва мазмуни кори самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд, дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод ва бо қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб тасдиқ карда мешавад.

2.4.2. Дар сурати аз ҷониби сараудитори Палатаи ҳисоб бинобар вазъи саломатӣ муддати муайян иҷро карда натавонистани вазифаҳои ба ӯ вогузоршуда ва ё дар ҳолати ба рухсатии меҳнатӣ баромадани сараудитор, вазифаҳои ӯ бо қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ба яке аз сараудиторон вогузор карда мешавад.

3. МАСЪАЛАҲОИ ДОХИЛИИ ФАЪОЛИЯТИ ПАЛАТАИ ҲИСОБ

3.1. Тартиби кори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб

3.1.1. Тибқи моддаи 7 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" ба Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб раис, муовини раис ва сараудиторон дохил мешаванд ва тибқи моддаи 27-и қонуни мазкур мақоми олии Палатаи ҳисоб Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб мебошад.

3.1.2. Маҷлиси Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб аз рӯи зарурат аз ҷониби раиси он ё бо талаби аз се як ҳиссаи сараудиторони Палатаи ҳисоб, вале на кам аз як маротиба дар як моҳ, даъват карда мешавад.

Дар ҷаласаҳои Ҳайати мушовара Раиси Палатаи ҳисоб ё дар сурати набудани раис муовини ӯ раисӣ мекунанд. Дар сурати набудани раис ва муовини ӯ ин вазифа ба ӯҳдаи сараудитори собиқаи бештари коридошта, ки дар ҷаласаи мазкур иштирок дорад, вогузор карда мешавад.

Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб дар мавриде салоҳиятнок ҳисобида мешавад, ки агар дар он на кам аз се ду ҳиссаи аъзои Палатаи ҳисоб иштирок дошта бошад.

Аъзоёни Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ҳуқуқи баробари овоз дар ҷаласаҳои Ҳайати мушовара доранд. Тартиби овоздиҳӣ дар ҷаласаҳои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб, аз ҷониби Ҳайати мушовара муайян карда мешавад.

Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб дар маҷлиси худ қарор қабул менамояд, ки он аз ҷониби раиси Ҳайати мушовара имзо карда мешавад. Қарори Ҳайати мушовара дар ҳолате қабулгардида ҳисоб меёбад, ки агар барои қабули он қисми зиёди аъзоёни Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб овоз дода бошанд.

Маҷлисиҳои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ба таври кушода гузаронида мешаванд. Дар ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузорӣ ва бо қарори Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб маҷлисиҳои пӯшида низ гузаронида мешаванд.

3.1.3. Иҷрои қарорҳои қабулнамудаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб оид ба масъалаҳои вобаста ба иҷрои вазифаҳои, ки тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва Дастури мазкур муайян гардидааст, барои шахсони мансабдор ва дигар кормандони Палатаи ҳисоб ҳатмӣ мебошад. Дар баробари ин, қарорҳои қабулнамудаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб наметавонад ҳуқуқ ва ваколатҳои шахсони мансабдор ва кормандони Палатаи ҳисобро маҳдуд намояд. Назорат аз болои иҷроиши қарорҳои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ба зиммаи Раиси Палатаи ҳисоб вогузор карда мешавад.

3.1.4. Лоихаи рӯзномаи чаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб муайян карда шуда, дар якҷоягӣ бо дигар маводҳои дар чаласа баррасишаванда на дертар аз ду рӯзи қорӣ то рӯзи чаласа, ба аъзоёни Ҳайати мушовара ирсол карда мешавад.

Дар лоихаи рӯзномаи чаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб дохил намудани баррасии дигар масъалаҳои аз ҷониби аъзоёни Ҳайати мушовара ва кормандони Палатаи ҳисоб пешниҳодшуда, иҷозат дода мешавад. Рӯзномаи чаласаро Ҳайати мушовара тасдиқ менамояд.

Аз рӯзномаи чаласаи Ҳайати мушовара хориҷ намудани масъалаи баррасишаванда, танҳо бо роҳи овоздиҳӣ ба амал оварда мешавад.

3.1.5. Дар рӯзномаи чаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб масъалаҳои зерин ба таври ҳатмӣ дохил карда мешаванд:

- баррасӣ ва тасдиқи нақшаи қорӣи солона ва ворид намудани тағйири иловаҳо ба он;
- баррасӣ ва тасдиқи лоихаи сметаи хароҷоти Палатаи ҳисоб;
- баррасии дархост барои гузаронидани аудити ғайринақшавӣ;
- баррасии ҳисобот оид ба натиҷаи санҷишҳои аудиторӣ ва тасдиқи ҳулосаҳои аудитори Палатаи ҳисоб;
- тасдиқи Дастури Палатаи ҳисоб ва дастурамал оид ба тартиби гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ, инчунин ворид намудани тағйирот ба ҳуҷҷатҳои мазкур;
- тасдиқи мазмуни қорӣи самтҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки сараудиторон роҳбарӣ менамоянд;
- тасдиқи Кодекси одоби Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- масъалаи шунидани ҳисоботи роҳбари Дастгоҳи Палатаи ҳисоб;
- масъалаи шунидани ҳисоботҳои солона ва даврии Палатаи ҳисоб;
- тасдиқи тартиби ҷалби экспертҳои беруна;
- масъалаи қабули қарор оид ба дигар супоришҳои, ки ба сараудиторон дода мешаванд.

3.1.6. Маводҳо барои чаласаи Ҳайати мушовара оид ба масъалаҳои, ки дар рӯзномаи чаласа дохил карда шудаанд, ба баррасии Ҳайати

мушовара дар муҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ пеш аз чаласаи Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешавад.

Вобаста ба масъалаҳои баррасии натиҷаи санчишҳои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ ва таҳқиқ-таҳлили), ба Ҳайати мушовара ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- муроҷиати хаттӣ бо имзои сараудитори Палатаи ҳисоб;
- лоиҳаи қарори Ҳайати мушовара;
- нусхаи ҳуҷҷатҳои асосшаванда оид ба гузаронидани санчиши аудиторӣ (иктибос аз нақшаи кори Палатаи ҳисоб, қарори Ҳайати мушовара оид ба гузаронидани санчиши ғайринақшавӣ);
- барномаи гузаронидани санчиши аудиторӣ;
- нусхаи мактуб ва ё шаҳодатномаи Палатаи ҳисоб дар бораи ҳуқуқи гузаронидани санчиши аудиторӣ;
- ҳисобот оид ба натиҷаи санчиши аудиторӣ бо имзои сараудитори Палатаи ҳисоб;
- нусхаи санадҳо оид ба натиҷаи корҳои анҷомдодаи назоратӣ-санчишӣ;
- лоиҳаи пешниҳодот ва ё мактуби ахборотии Палатаи ҳисоб ва дигар ҳуҷҷатҳои зарурӣ, ки аз рӯи натиҷаи санчиши аудиторӣ тартиб дода мешаванд.

Намуд ва ҳаҷми маводҳо оид ба дигар масъалаҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, ки ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод мегарданд, аз ҷониби Ҳайати мушовара муайян карда мешавад.

Баъди ба рӯзномаи чаласаи Ҳайати мушовара дохил намудани масъалаи баррасишаванда, маводҳои чаласа дар мӯҳлати на дертар аз ду рӯзи корӣ то рӯзи чаласа, ба аъзоёни Ҳайати мушовара ирсол карда мешавад.

3.1.7. Лоиҳаи мактубҳои ахборотӣ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, лоиҳаи пешниҳодҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, пешниҳодҳо оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, пеш аз ворид намудан ба баррасии чаласаи Ҳайати мушовара ба таври хатмӣ барои мувофиқа ба бахши ҳуқуқии Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешаванд.

Дар ҳолат мавҷуд набудани эродҳо аз ҷониби бахши ҳуқуқ, лоиҳаи ҳуҷҷати пешниҳодшуда аз ҷониби роҳбари бахши ҳуқуқ имзо карда мешавад ва дар ҳолати розӣ набудан бо лоиҳаи ҳуҷҷат, ҳулосаи бахши ҳуқуқ омода карда шуда, дар якҷоягӣ бо лоиҳаи ҳуҷҷат ба баррасии Ҳайати мушовара ирсол карда мешавад.

Мӯҳлати мувофиқа намудани лоиҳаи ҳуҷҷати пешниҳодшуда, аз рӯзи ба бахши ҳуқуқ ворид гардидан бояд на зиёдтар аз 3 рӯзи кориро дар бар гирад. Дар баробари ин, мӯҳлати бо бахши ҳуқуқ мувофиқа намудани лоиҳаи ҳулосаи Палатаи ҳисоб ба лоиҳаи қонун дар бораи бучети давлатӣ ва лоиҳаи ҳисоботи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иҷроиши бучети давлатӣ, аз рӯзи ба бахши ҳуқуқ ворид гардидан бояд на зиёдтар аз 5 рӯзи кориро дар бар гирад.

3.1.8. Ҳангоми баррасии масъалаҳои алоҳида, ба ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб аъзоёни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, намояндаи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, кормандони Дастгоҳи Палатаи ҳисоб, намояндаи ташкилоту муассисаҳо ва шахсони дигар, метавонанд даъват шаванд.

Қарор дар барои иштирок намудан дар ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб нисбати шахсоне, ки аъзои Ҳайати мушовара нестанд, бо пешниҳоди сараудиторон ва ё шахси масъули санчиши аудиториро анҷомдода аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб қабул карда мешавад. Шахсони даъватшуда танҳо ҳангоми баррасӣ намудани он масъалае, ки ба онҳо дахл дорад, иштирок менамоянд.

Барои таъмини кори Ҳайати мушовара, дар ҷаласаи Ҳайати мушовара роҳбари Дастгоҳи Палатаи ҳисоб, ёрдмчии Раиси Палатаи ҳисоб, сардори бахши ҳуқуқ, кадрҳо ва умумӣ ва сардори бахши таҳлил ва методологияи назорати молиявӣ иштирок менамоянд.

3.1.9. Баррасии ҳисобот оид ба натиҷаи санчиши аудиторӣ, ки дар рӯзномаи ҷаласаи Ҳайати мушовара дохил карда шудааст, аз маъруза ва ё ҳисобот дар ин мавзӯ оғоз мегардад.

Ба ҳайси маърузачӣ метавонад аъзои Ҳайати мушовара, шахси масъули санчишро анҷомдода ва ё дигар корманди масъули Палатаи ҳисоб баромад кунад. Вақт барои маърузаи асосӣ оид ба мавзӯи баррасишаванда то 10 дақиқа ва барои дигар баромадкунандагон нисбати ин мавзӯ то 5 дақиқа муайян карда мешавад.

Баъди анҷоми маъруза (ҳисобот) ва баромади намояндаи ташкилоти санчидашуда, аз ҷониби аъзоёни Ҳайати мушовара ба баромадкунандагон саволҳо дода мешавад. Вақт барои саволу ҷавобҳо на зиёдтар аз 30 дақиқа муайян карда мешавад.

Дар муҳокимае, ки баъди анҷоми саволу ҷавоб гузаронида мешавад, танҳо аъзоёни Ҳайати мушовара иштирок менамоянд. Вақт барои баромад намудан то 5 дақиқа ва на зиёда аз 2 маротиба барои як масъалаи баррасишаванда (баромади такрорӣ то 2 дақиқа) муайян карда мешавад.

Пеш аз овоздиҳӣ, оид ба натиҷаи муҳокимаи масъалаи баррасишаванда, намояндаи ташкилоти санчидашуда ва баъдан маърузачӣ ҳуқуқи баромад карданро доранд.

Баъди муҳокимаи масъалаи баррасишаванда, ба лоиҳаи қарори Ҳайати мушовара танҳотағйиру иловаҳои ба тариқи хатӣ пешниҳодшуда ворид карда мешаванд. Барои асоснок намудани зарурияти ворид намудани тағйиру иловаҳо, ба шахси тағйиротхоро пешниҳоднамуда суҳан дода мешавад.

Пас аз баррасии тағйиру иловаҳо, лоиҳаи таҳриршудаи қарори Ҳайати мушовара ба овоз монда мешавад.

3.1.10. Оид ба натиҷаи ҳар як ҷаласаи Ҳайати мушовара протокол тартиб дода шуда, аз ҷониби раисикунандаи ҷаласа ба имзо расонида мешавад ва нусхаи он ба аъзоёни Ҳайати мушовара ва дигар шахсони мансабдори Палатаи ҳисоб ирсол карда мешавад.

3.1.11. Дар ҳолати бо қарори қабулнамудаи Ҳайати мушовара оид ба баррасии натиҷаи санчишҳои аудиторӣ (таркиби ҳисоботҳо оид ба натиҷаи чорабиниҳои назоратӣ, пешниҳодот, мактубҳои ахборотӣ) розӣ набудан, аъзо ё гурӯҳи аъзоёни Ҳайати мушовара ҳуқуқ доранд дар мӯҳлати 3 рӯз ба Раиси Палатаи ҳисоб фикри махсусро ба тариқи хатгӣ пешниҳод намоянд, ки он ба қарори Ҳайати мушовара замима карда мешавад. Фикри махсус танҳо ба қарори Ҳайати мушовара нисбат ба таркиби ҳисобот оид ба натиҷаи санчиши аудитории анҷомдода пешниҳод карда шуда, дар алоҳидагӣ аз қарори Ҳайати мушовара нашр ва ё эълон карда намешавад.

3.1.12. Протоколҳои чаласаҳои Ҳайати мушовара ҳамчун ҳуҷжатҳои расмии Палатаи ҳисоб нигоҳ дошта мешаванд. Ворид намудани тағйирот ба ҳуҷжатҳои мазкур, танҳо бо қарори Ҳайати мушовара иҷозат дода мешавад. Дар чунин ҳолатҳо, матни пештараи протоколҳои чаласаҳои Ҳайати мушовара махфӯз гузошта шуда, ҳамчун ҳуҷжатҳои Ҳайати мушовара нигоҳ дошта мешаванд.

3.2. Тартиби банақшагирии санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб

3.2.1. Тибқи моддаи 22 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон», Палатаи ҳисоб нақшаи санчишҳои аудиториро барои соли оянда таҳия менамояд, ки дар он ташкилотҳо (ё сохторҳои ташкилотҳо) ва намудҳои фаъолияти онҳо, ки бояд санчида шаванд, нишон дода мешаванд. Палатаи ҳисоб ҳуқуқ дорад илова ба нақшаи санчишҳо, санчишҳои ғайринақшавӣ гузаронад.

Нақшаи солона ва ҷорӣ санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб дар асоси пешниҳодҳои сараудиторони Палатаи ҳисоб тартиб дода шуда, бояд назорати ҳамачониба ва мунтазами масъалаҳои ташаккул ва иҷроиши бучети давлатӣ ва фондҳои давлатии ғайрибучетӣ, идоракунии қонунӣ ва истифодаи самаранок ва мақсадноки моликияти давлатӣ, таҳлил ва ташҳиси қонунгузори бучет ва мукамалгардонии қонунгузори бучетӣ ва молия, таҳлил ва пешниҳоди хулоса оид ба ташаккул ва иҷроиши бучети давлатӣ ва масъалаи баҳодихии воқеият ва таваккали нишондиҳандаҳои пешбинишуда аз рӯй гурӯҳбандиҳои иқтисодии бучетиро пешбинӣ намояд.

3.2.2. Таҳия, баррасӣ ва тасдиқи нақшаи солона ва ҷорӣ санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб дар асоси дастурамал оид ба банақшагирии санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад.

3.3. Тартиби баррасии дархостҳо, ки барои дохил намудан дар нақшаи санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб ҳатмӣ мебошанд

3.3.1. Тибқи муқаррароти моддаи 6 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон» агар мақомоти иҷроия ё қонунгузори ҳокимияти давлатӣ ба Палатаи ҳисоб бо дархост чихати гузаронидани аудити ғайринақшавӣ муроҷиат намоянд, дар ҳар як ҳолати мушаххас оид ба қонунгардонидани дархости мазкур аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб қарор қабул карда мешавад.

3.3.2. Ҳангоми ба Палатаи ҳисоб ворид гардидани дархост ва ё супориш (минбаъд – дархост) барои гузаронидани санчиши аудиторӣ, ки барои дохил намудан ба нақшаи санчишҳои аудиторӣ Палатаи ҳисоб ҳатмӣ мебошад, Раиси Палатаи ҳисоб чихати омода намудан ва ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод намудани лоиҳаи барнома оид ба иҷрои дархост бо нишондоди мӯҳлати гузаронидани он, ба сараудитор ва ё якчанд сараудитори Палатаи ҳисоб супориш медиҳад.

3.3.3. Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб лоиҳаи барномаи чорабиниро оид ба иҷрои дархост баррасӣ намуда, бо назардошти ворид намудани тағйироту иловаҳои зарурӣ барномаро тасдиқ менамояд.

3.3.4. Дар ҳолатҳои ҳудоғона, раиси Палатаи ҳисоб ва ё сараудиторе, ки иҷрои дархост ба салоҳияти ӯ дахл дорад, метавонанд ҷаласаи навбатии Ҳайати мушовараро интизор нашуда, барномаи чорабиниҳои ғайринақшавиро тасдиқ намоянд ва чихати оғози корҳои назоратӣ ва ташхисӣ-таҳлилӣ супориш диҳанд. Аммо, баъдан барномаи ин чорабиниҳои ғайринақшавӣ барои баррасӣ ва тасдиқ намудан, ҳатман ба ҷаласаи навбатии Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешавад.

3.3.5. Ба мақомоти иҷроия ё қонунгузори ҳокимияти давлатӣ, ки бо дархост чихати гузаронидани аудити ғайринақшавӣ муроҷиат намудааст, дар мӯҳлати 10 рӯз баъд аз баррасии ин масъала дар ҷаласаи Ҳайати мушовара, иқтибос аз протоколи ҷаласаи Ҳайати мушовара бо нишондоди мӯҳлати гузаронидани корҳои назоратӣ ва ташхисӣ-таҳлилӣ, ирсол карда мешавад.

Дар сурати рад кардани дархост, ба мақоми дархосткунанда ҷавоби асосноки ҳатмӣ ирсол карда мешавад.

3.4. Тартиби баррасии муроҷиат ва дархостҳо ба суроғаи Палатаи ҳисоб, ки баррасии масъалаҳои дар онҳо дарҷгардида аз ҷониби Палатаи ҳисоб ҳатмӣ намебошанд

3.4.1. Дар ҳолати ба суроғаи Палатаи ҳисоб ворид гардидани муроҷиат ва дархост (минбаъд – дархост), ки баррасиашон ҳатмӣ намебошад, Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб метавонанд дархостро бевосита баррасӣ намоянд ва ё вобаста ба самти дахлдори фаъолияти Палатаи ҳисоб, дархостро барои баррасӣ ба сараудитор ё якчанд сараудиторони Палатаи ҳисоб равона намоянд. Инчунин, Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб метавонанд оид ба бевосита омода намудани пешниҳод вобаста ба масъалаи ба рӯзномаи ҷаласаи Ҳайати мушовара дохил намудани баррасии дархост ва ё оид ба омода ва ирсол намудани ҷавоб ба дархосткунанда, ба сараудитори Палатаи ҳисоб супориш диҳанд.

3.4.2. Сараудитор ва ё шахси масъули Палатаи ҳисоб, ки аз Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб супориш гирифтааст, пешниҳодро оиди баррасии дархост дар ҷаласаи Ҳайати мушовара бо яке аз пешниҳодҳои зерин омода месозад:

- Ҳайати мушовара масъалаи дархостшударо ба нақшаи кории Палатаи ҳисоб дохил намояд ва корҳои санҷишӣ ё корҳои ташхисӣ-таҳлилий тибқи дархост гузаронида шавад;

- дархост ҳангоми гузаронидани санҷиши аудиторӣ ва дигар корҳои ташхисӣ-таҳлилии нақшавӣ, ба инобат гирифта шавад;

- дархост барои баррасӣ ба дигар мақомоти давлатии вобаста ба масъалаҳои дархостшуда салоҳиятдор, ирсол карда шавад;

- дархост рад карда шавад.

3.4.3. Сараудитор ва ё шахси масъули Палатаи ҳисоб, ки дархости ирсолнамудаи Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисобро бе дарҷ намудани супориши мушаххас гирифтааст, дархостро баррасӣ намуда, ба Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб яке аз пешниҳодҳои дар банди 2 моддаи мазкур дарҷгардидаро пешкаш менамояд. Баъди қабули қарор, ба муаллифи дархост ҷавоб ирсол карда мешавад.

3.5. Тартиби пешгирӣ ва бартараф намудани ҳолатҳои бархурди манфиатҳо

3.5.1. Корманди Палатаи ҳисоб ҳангоми гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ ва таҳлилий-ташхисӣ) бояд аз иштирок дар амале, ки беғаразии ўро зери шубҳа қарор медиҳад ва ё аз ҷой доштани ҳолатҳое, ки бевосита ё бавосита аз манфиатдор будани ў дар амали ғайриқонунӣ гувоҳӣ медиҳад, даст кашад.

3.5.2. Корманди Палатаи ҳисоб наметавонад ба фаъолияти ғайрикасбӣ, ки имкон дорад ҳуди ў ё мақоми назорати молиявиро бадном намуда, бархӯрди манфиатҳоро ба миён орад ва ё ба фаъолияте, ки бевосита ё ғайримустақиман ба кор зарар мерасонад, ҷалб шавад.

3.5.3. Дар мавриди ба миён омадани ҳолати бархурди манфиатҳо, корманди Палатаи ҳисоб бояд бевосита ба роҳбари чорабиниҳои назоратӣ муроҷиат намояд. Агар роҳбари чорабиниҳои назоратӣ мушкилоти бамиёномадаро ҳал накунад ё худаш бевосита аз он манфиатдор бошад, корманди Палатаи ҳисоб метавонад ба сараудитор ва ё ба муовини Раиси Палатаи ҳисоб муроҷиат намояд.

Аз ҳолати ба амал омада муовини Раиси Палатаи ҳисоб ба Раиси Палатаи ҳисоб маълумот медиҳад. Раиси Палатаи ҳисоб масъалаи мазкурро ба баррасии Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод менамояд.

3.5.4. Ҳолатҳои пешгирӣ ва бартараф намудани бархӯрди манфиатҳо аз тарафи аъзо ва кормандони Палатаи ҳисоб дар Кодекси одоби Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст.

3.6. Тартиби таҳия ва тасдиқи шаклҳои ҳисоботҳои даврӣ ва солонаи Палатаи ҳисоб

3.6.1. Тибқи муқаррароти моддаи 28 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" Палатаи ҳисоб ба

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон хулосаи аудиториро оид ба ҳисоботи солонаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи иҷрои бучети давлатӣ барои соли гузашта ва ҳисоботи чамъбастиро оид ба фаъолияти аудитории худ пешниҳод менамояд.

Инчунин, тибқи моддаи 29 қонуни мазкур Палатаи ҳисоб ҳуқуқ дорад ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон хулосаҳои аудиториро доир ба масъалаҳои хусусияти ғавридошта, ки қабули чораҳои таъхирнопазирро талаб менамоянд, пешниҳод намояд.

3.6.2. Пешниҳодҳо оид ба лоиҳаи шаклҳои ҳисоботҳои солона ва даври Палатаи ҳисоб ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби сараудиторон барои ҳар як самти фаъолият таҳия карда шуда, ба Раиси Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешаванд.

Бо супориши Раиси Палатаи ҳисоб дар Баҳши таҳлилӣ ва методологияи назорати молиявии Дастгоҳи Палатаи ҳисоб лоиҳаи ягонаи шаклҳои ҳисоботҳои солона ва даврӣ омода карда шуда, ба Раиси Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешаванд. Раиси Палатаи ҳисоб лоиҳаи шакли ҳисоботро ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод менамояд.

3.6.3. Лоиҳаи шаклҳои ҳисоботҳои солона ва даври аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб тасдиқгардида, бо имзои Раиси Палатаи ҳисоб ба мақомоти дахлдори давлатӣ ирсол карда мешавад.

3.6.4. Баррасии ғаврии масъалаҳои бамиёномада вобаста ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ва пешниҳодҳо ба лоиҳаи шаклҳои ҳисоботҳои солона ва даври Палатаи ҳисоб, аз ҷониби сохтори дахлдори Палатаи ҳисоб таҳти роҳбарии бевоситаи Раиси Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад. Масъалаҳои, ки қабули қарор барои онҳо ба салоҳияти Ҳайати мушовара дохил мебошад, аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешавад.

3.7. Тартиби пешбурди коргузорӣ

Тартиби умумии коргузорӣ дар Палатаи ҳисоб бо ҳуҷҷатҳои хизмати сирри махфӣ надошта, аз ҷумла, тартиби таҳия ва барасмиятдарорӣ, оmodасозӣ ва барои нигоҳдорӣ супоридани ҳуҷҷатҳо, дар асоси дастурамал оид ба пешбурди коргузорӣ дар Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад.

3.8. Ҳифзи сирри давлатӣ

Коргузорӣ бо ҳуҷҷатҳои сирри махфӣ дошта ва ташкили маҷмӯи чорабиниҳо оид ба таъмини нигоҳдории захираҳои иттилотии Палатаи ҳисоб дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сирри давлатӣ" ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал оварда мешавад.

4. ТАРТИБИ ГУЗАРОНИДАНИ САНЧИШҶОИ АУДИТОРӢ (ЧОРАБИНИҶОИ НАЗОРАТӢ ВА ТАШХИСӢЮ ТАҲЛИЛӢ) ВА ҚАБУЛИ ҚАРОРҶО АЗ РӢИ НАТИҶАИ ОНҶО

4.1. Асос барои гузаронидани санчишҶои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ ва ташхисӣ-таҳлилӣ) Палатаи ҳисоб

СанчишҶои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ ва ташхисӣ-таҳлилӣ) аз ҷониби Палатаи ҳисоб дар асоси нақшаи кории солонаи тибқи тартиби муайяншуда тасдиқгардида, гузаронида мешавад. Чорабиниҳои дар нақша пешбинишуда, гузаронида намешавад.

Шарти асосии гузаронидани санчишҶои аудиторӣ мавҷудияти барномаҳои санчиши тасдиқшуда мебошад. СанчишҶои аудиторӣ дар асоси фармоишҳои дахлдор гузаронида мешаванд.

Хуччате, ки ба мутахассисон ва дигар шахсони масъули Дастгоҳи Палатаи ҳисоб, инчунин ба мутахассисони барои санчишҶои аудиторӣ Палатаи ҳисоб ҷалбгардида ҳуқуқи гузаронидани санчишро медиҳад, ин шаҳодатномаи шакли муқарраршуда мебошад.

4.2. Тартиби ташкили санчишҶои аудиторӣ

4.2.1. СанчишҶои аудиторӣ Палатаи ҳисоб дар се марҳила, марҳилаи омодашавӣ, марҳилаи асосӣ ва марҳилаи ниҳой ба амал оварда мешавад.

4.2.2. Дар марҳилаи омодашавӣ ба санчиш, омӯзиши мавзӯ ва объекти санчиши аудиторӣ анҷом дода шуда, аз рӯи натиҷаи он барномаи гузаронидани санчиши аудиторӣ омода карда мешавад, ки он аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ва ё аъзои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб тасдиқ карда мешавад. Марҳилаи омодашавӣ ба санчиши аудиторӣ дар асоси фармоиши сараудитори Палатаи ҳисоб, ки барои гузаронидани он масъул мебошад, ба амал оварда мешавад.

Фармоиши сараудитори Палатаи ҳисоб оид ба гузаронидани марҳилаи омодашавӣ ба санчиши аудиторӣ, ҳангоми ба амал овардани чорабиниҳо дар доираи корҳои назорати пешакӣ, назорати ҷорӣ ва назорати баъдинаи ташаккул ва иҷроиши буҷети давлатӣ, омода карда намешавад.

4.2.3. Дар марҳилаи асосии санчиши аудиторӣ корҳои назоратӣ бевосита дар объекти санчидашаванда гузаронида шуда, тибқи барномаи тасдиқшудаи санчиши аудиторӣ, ҷамъоварии маълумотҳои асли ба амал оварда мешавад. Марҳилаи асосии санчиши аудиторӣ дар асоси фармоиши Раиси Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад.

4.2.4. Дар марҳилаи ниҳоии санчиши аудиторӣ ҳисобот омода карда мешавад, ки дар он хулоса ва пешниҳодҳо оид ба натиҷаи санчиши аудиторӣ дарҷ гардида, инчунин, дигар хуччатҳое, ки натиҷаҳои санчиши аудиториро инъикос менамояд, тартиб дода мешавад.

4.3. Тартиби барасмиятдарории фармоиш дар бораи гузаронидани санчиши аудиторӣ ва шаҳодатнома оид ба ҳуқуқи гузаронидани санчиши аудиторӣ

4.3.1. Фармоиши сараудитори Палатаи ҳисоб оид ба гузаронидани марҳилаи омодашавӣ ба санчиши аудиторӣ, бояд дарбар гирад:

- ишора ба банди дахлдори нақшаи кории Палати ҳисоб;
- мавзӯи санчиши аудиторӣ;
- мӯҳлати марҳилаи омодашавӣ ба санчиши аудиторӣ;
- шахсони масъул;
- мӯҳлати барои тасдиқ пешниҳод намудани барнома ва нақшаи иҷроиши корҳо.

4.3.2. Фармоиш оид ба гузаронидани марҳилаи асосии санчиши аудиторӣ аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб баъд аз тасдиқи барномаи санчиши аудиторӣ ба имзо расонида шуда, бояд дарбар гирад:

- ишора ба банди дахлдори нақшаи кории Палатаи ҳисоб;
- мавзӯи санчиши аудиторӣ;
- мӯҳлати гузаронидани санчиши аудиторӣ;
- ҳайати шахсони масъули Палатаи ҳисоб ва мутахассисони чалбгардида бо нишондоди объектҳои мушаххаси санчиши аудиторӣ, мутахассисони барои гузаронидани марҳилаи асосии санчиши аудиторӣ вобасташуда ва мӯҳлати иҷроиши он.

Лоихаи фармоиши Раиси Палатаи ҳисоб аз ҷониби шахси барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул омода карда шуда, баъди мувофиқа бо аъзоёни Ҳайати мушовара ва шахсони барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул, барои имзо ба Раиси Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешавад.

4.3.3. Шаҳодатнома оид ба ҳуқуқи гузаронидани чорабиниҳои назоратӣ, аз ҷониби сараудитори Палатаи ҳисоб дар доираи салоҳияти тибқи Дастури мазкур муқарраршуда ва вобаста ба самти фаъолият, ки онро роҳбарӣ менамояд, ба имзо расонида мешавад.

4.4. Тартиби оmodасозӣ ва қабули қарор оид ба барномаи санчиши аудиторӣ

4.4.1. Лоихаи барномаи санчиши аудиторӣ аз ҷониби шахсони масъули Палатаи ҳисоб таҳти роҳбарии аъзои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб, ки барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул мебошад, таҳия карда мешавад.

Барномаҳои санчишҳои аудитории зерин барои баррасӣ ва тасдиқ аз ҷониби Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ҳатмӣ мебошанд:

- санчишҳои аудиторияе, ки аз ҷониби Палатаи ҳисоб бо супориши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд;
- санчишҳои аудиторияе, ки масъалаҳои ба салоҳияти ду ва ё зиёда сараудиторон дахл доштаро дарбар мегирад;

- чорабиниҳои назоратие, ки дар якҷоягӣ бо дигар мақомотҳои назорати молиявии ҷумҳурӣ ва мақомотҳои назорати давлатии молиявии мамлакатҳои хориҷӣ гузаронида мешаванд;

- санчишҳои аудиторие, ки дар ҷамъиятҳои саҳҳомӣ, ҷамъиятҳои дорои масъулиятшон маҳдуд ва иттиҳодияҳои давлатӣ гузаронида мешаванд;

- чорабиниҳои назоратие, ки барои гузаронидани онҳо намояндагони мақомотҳои назорати давлатӣ ва ҳифзи ҳуқуқ ва ташкилотҳои ғайридавлатии аудиторӣ, ҷалб карда мешаванд.

Барномаҳои дигар санчишҳои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ), аз ҷониби аъзои Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб, ки барои гузаронидани он масъул мебошад, тасдиқ карда мешавад. Дар ҳолати талаб намудани яке аз аъзоёни Ҳайати мушовара, барномаи чунин чорабиниҳо дар ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб баррасӣ карда мешавад.

Таркиб ва тартиби барасмиятдарории барномаи гузаронидани санчиши аудиторӣ, тибқи стандартҳои дахлдори назорати молиявии Палатаи ҳисоб, ки Дастурамал оид ба тартиби гузаронидани санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб муайян менамояд, муқаррар карда мешавад.

4.4.2. Дар рафти гузаронидани санчиши аудиторӣ, дар ҳолатҳои зарурӣ аъзои Ҳайати мушовара, ки барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул аст, метавонад ба барнома тағйироту иловаҳо бо шарт баъдан дар ҳисоботҳои натиҷаи санчиши аудиторӣ дарҷ намудани онҳо, ворид намояд. Дар баробари ин, агар барномаи санчиши аудиторӣ аз ҷониби Ҳайати мушовара тасдиқ гардида бошад, тағйироту иловаҳо ба он низ бояд аз ҷониби Ҳайати мушовара тасдиқ карда шавад.

Дар ҳолати ворид намудани тағйиротҳо ба барномаи санчиши аудиторӣ дар қисми номгуӣ объектҳо, мӯҳлати гузаронидан ва шахсони масъули гузаронидани санчиши аудиторӣ, фармоиши дахлдори Раиси Палатаи ҳисоб ба имзо расонида мешавад.

4.5. Ҳамкории Палатаи ҳисоб бо мақомоти назорати давлатии молиявӣ, воҳидҳои назорати дохилии молиявӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва мақомоти назорати давлатии молиявии давлатҳои хориҷӣ. Ҷалби мутахассисони мақомоти давлатӣ ва экспертҳои мустақили беруна ба санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб

4.5.1. Тибқи муқаррароти моддаҳои 26 ва 32 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва қарордодҳои баимзорасида, Палатаи ҳисоб ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти назоратӣ ва ташҳисӣ-таҳлилӣ дар доираи салоҳияти худ метавонад:

- барои иштирок дар санчишҳои аудитории Палатаи ҳисоб, намояндагони мақомоти назорати давлатии молиявӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва воҳидҳои назорати дохилии молиявиро ҷалб намояд;

- бо мақомоти назорати давлатии молиявии давлатҳои хориҷӣ чорабиниҳои назоратии якҷоя гузаронад;

- мутахассисони мақомоти давлатӣ ва экспертҳои мустақили берунаро дар асоси шартнома барои иштирок дар чорабиниҳои назоратии Палатаи ҳисоб ҷалб намояд.

4.5.2. Ҳамкорҳои Палатаи ҳисоб бо мақомоти назорати давлатии молиявӣ, ҳифзи ҳуқуқ, воҳидҳои назорати дохилии молиявӣ ва мақомоти назорати давлатии молиявии давлатҳои хориҷӣ дар асоси қарордоди бо тартиби муқарраргардидаи стандартҳои дахлдори ташкили фаъолияти Палатаи ҳисоб ба имзо расонидашуда, ба роҳ монда мешавад.

4.5.3. Ба санчишҳои аудиторӣ Палатаи ҳисоб ҷалб намудани мутахассисони мақомоти давлатӣ ва экспертҳои мустақили беруна, дар асоси пешниҳоди бо Раиси Палатаи ҳисоб мувофиқашудаи аъзои Ҳайати мушовара, ба амал оварда мешавад.

Пешниҳодҳои мувофиқашуда оид ба ҷалби мутахассисони мақомоти давлатӣ ва экспертҳои мустақили беруна дар барномаи гузаронидани санчиши аудиторӣ дохил карда шуда, бо фармоиши Раиси Палатаи ҳисоб ба расмӣ дароварда мешавад. Дар асоси фармоиш ба мутахассисони мақомоти давлатӣ ва экспертҳои мустақили беруна шаҳодатнома оид ба ҳуқуқи гузаронидани чорабиниҳои назоратӣ ва дар ҳолатҳои зарурӣ шаҳодатнома оид ба сафари хизматӣ тибқи муқаррароти Дастурамал оид ба коргузори дар Палатаи ҳисоб, дода мешавад.

Пардохти маблағи хизмати экспертҳои мустақили беруна, дар асоси "Тартиби ҷалб намудани экспертҳои мустақили беруна ва мутахассисони мақомоти давлатӣ дар гузаронидани чорабиниҳои назоратии Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон", ба роҳ монда мешавад.

4.6. Барасмиятдарории санадҳои ҳангоми гузаронидани санчишҳои аудиторӣ

Оид ба натиҷаи санчишҳои аудиторӣ (чорабиниҳои назоратӣ ва ташҳисӣ-таҳлилӣ) дар объекти санчиши аудиторӣ санад тартиб дода мешавад, ки дар он камбудию норасоии дар рафти ташаққул ва истифодабарии воситаҳои давлатӣ ошкоргардида ва камбудии дар фаъолияти объекти санчиши аудиторӣ ҷойдошта пурра дарҷ карда мешаванд. Инчунин, далелҳои оид ба ҷой доштани камбудию норасоӣ, ки дар рафти санчишҳо дастрас гардидаанд, дар санад оварда мешаванд.

Ҳангоми гузаронидани давраи асосии санчиши аудиторӣ, тартиб додани санадҳои зерин имкон дорад:

- санад оид ба эҷод намудани монета ба қормандони Палатаи ҳисоб барои гузаронидани санчиши аудиторӣ;

- санад оид ба маҳдуд сохтани миқёси гузаронидани санчиши аудиторӣ;

- санад оид ба камбудии дар объекти санчиши аудиторӣ ошкоргардида, ки барои баргараф намудани онҳо ва пешгири намудани ҳаракатҳои ғайриқонунӣ, қабули чораҳои таъхирнопазир зарур мебошад;

- санад оид ба мӯҳрзании хазина, утоқҳои хизматӣ, амборҳо ва бойгонӣ дар объекти санчиши аудиторӣ;

- санад оид ба гирифтани (нусхаи асли ва ё нусхаи) ҳуҷҷатҳои объекти санчиши аудиторӣ.

Тартиби оморасозӣ ва барасмиятдарории санадҳои зикргардида, тибқи стандартҳои дахлдори назорати молиявии Палатаи ҳисоб, ки тартиби умумии гузаронидани санчишҳои аудиториро муайян менамоянд, муқаррар карда мешавад.

4.7. Шинос намудани шахсони мансабдори объекти санчидашаванда бо санадҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ гузаронидашуда

Пас аз анҷоми санчиши аудиторӣ, санадҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ гузаронидашуда барои шиносӣ ба шахсони масъул ва роҳбари объекти санчидашаванда пешниҳод карда мешавад. Шиносӣ бо санад дар муддати на зиёда аз як шабонарӯз аз лаҳзаи пешниҳод намудани он ба амал оварда мешавад. Дар ҳолате, ки санадҳо ҳаҷми зиёд ва мушкилиҳои махсус дорад, шиносӣ дар муддати се шабонарӯз анҷом дода мешавад. Санад барои шиносӣ дар асоси забонхат пешниҳод карда мешавад.

Дар мавриди розӣ набудани шахсони масъул ва роҳбари объекти санчидашаванда бо натиҷаи санчиш, ба онҳо пешниҳод карда мешавад, ки санадро бо пешкаш намудани тавзеҳот дар бораи норозӣ будан ба бандҳои алоҳидаи санад, ба имзо расонанд. Тавзеҳот ба тариқи хаттӣ фавран ва ё дар давоми панҷ рӯзи корӣ аз лаҳзаи пешниҳоди санад барои шиносӣ, ба Палатаи ҳисоб ирсол карда мешавад.

Дар ҳолати аз шахсони масъули объекти санчидашаванда ворид гардидани тавзеҳоти хаттӣ, сараудитори Палатаи ҳисоб дар муддати панҷ рӯзи корӣ баъд аз ба Палатаи ҳисоб ворид гардидани тавзеҳот, ҳуҷҷатҳо оид ба тавзеҳоти пешниҳодшуда омода менамояд, ки нусхаи он ба суроғаи объекти дахлдор ирсол карда мешавад. Тавзеҳоти хаттии шахсони масъули объекти санчидашаванда ва ҳуҷҷатҳои сараудитори Палатаи ҳисоб оид ба тавзеҳоти пешниҳодгардида ба санад замима карда шуда, ба маводҳои санчиши аудиторӣ ҳамроҳ карда мешавад.

Нусхаи санади баимзорасидаи санчиши аудиторӣ ба шахси масъули объекти санчидашаванда дода мешавад, ба ғайр аз ҳолатҳое, ки дар санад маълумотиҳои сирри давлатидошта дарҷ гардида бошанд.

Дар мавриди ҳатто бо пешкаш намудани тавзеҳот розӣ набудани роҳбари объекти санчидашаванда бо натиҷаи санчиш ва рад кардани баимзорасонии санади санчиш, сараудитор, ки барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул аст, бо иштироки комиссия санад тартиб дода, ба он имзо мегузорад.

Барои шиносӣ ба шахсони масъули объекти санчидашаванда пешниҳод намудани санади санчиши, ки аз ҷониби мутахассисони Палатаи ҳисоб имзо нашудаанд, роҳ дода намешавад.

Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба санади санчиш аз ҷониби мутахассисони Палатаи ҳисоб дар асоси тавзеҳоти хаттии шахсони

масъули объекти санчидашаванда ва ё ҳуччатҳои аз нав пешниҳодшуда, роҳ дода намешавад.

4.8. Амали мутахассисони Палатаи ҳисоб дар мавриди ба миён омадани монеагӣ барои ворид шудан ба биноҳои ташкилоти санчидашаванда ва дастрасӣ ба маводҳо ва ҳуччатҳои зарурӣ

Дар мавриди ба мутахассиси Палатаи ҳисоб, ки фармоиш ва ё шаҳодатнома оид ба ҳуқуқи гузаронидани санчиши аудиторӣ пешниҳод намудааст, монеагӣ намудани кормандони объекти санчидашаванда барои ворид шудан ба биноҳои объекти санчидашаванда, инчунин дар мавриди саривақт пешниҳод накардани маълумотҳо ва ҳуччатҳои зарурӣ, мутахассиси Палатаи ҳисоб оид ба масъалаи эҷод намудани монеа барои гузаронидани санчиши аудиторӣ санад бо нишондоди вақт, таърихи рӯз, маълумот дар бораи шахси монеа эҷоднамуда ва дигар маълумотҳои зарурӣ, тартиб медиҳад.

Дар ҳолатҳои зарурӣ, талаботи мутахассиси Палатаи ҳисоб дар шакли хатӣ ба роҳбар ва ё шахси масъули объекти санчиши аудиторӣ пешниҳод карда мешавад. Санад дар давоми як шабонарӯз аз лаҳзаи тартиб додани он, бояд ба Палатаи ҳисоб ба номи сараудитори дахлдори Палатаи ҳисоб ирсол карда шавад.

Ҳамзамон мутахассис вазифадор аст, ки оид ба масъалаи бамиёномада дарҳол сараудитори дахлдори Палатаи ҳисобро огоҳ созад.

4.9. Ба расмӣ даровардани ҳисоботҳо оид ба натиҷаи санчишҳои аудиторӣ гузаронидашуда

Аз рӯи натиҷаҳои санчиши аудиторӣ дар маҷмӯъ ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ бо имзои сараудитори Палатаи ҳисоб тартиб дода мешавад. Шакл ва таркиби ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ, тибқи стандартҳои дахлдори назорати молиявии Палатаи ҳисоб, ки тартиби умумии гузаронидани санчиши аудиторӣ Палатаи ҳисобро муайян менамояд, муқаррар карда мешавад. Ҳисоботҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ Палатаи ҳисоб, ба тариқи ҳатмӣ ба баррасии Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешаванд.

Ҳисоботҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ, ҳуччатҳои паҳнкуниашон маҳдудкардашудаи Палатаи ҳисоб ба шумор мераванд. Дар тамоми ҳисоботҳо, ба ғайр аз ҳисоботҳое, ки дорои сирри давлатӣ мебошанд, аз лаҳзаи омодаسازی то лаҳзаи баррасии онҳо дар ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб, қайди маҳдудкунандаи "Барои истифодаи хизматӣ" дарҷ карда мешавад. Баъди баррасӣ дар ҷаласаи Ҳайати мушовара қайди маҳдудкунанда бардошта мешавад, агар дигар ҳолат бо қарори Ҳайати мушовара пешбинӣ нашуда бошад.

Ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ дар якҷоягӣ бо нусхаи санадҳо, лоиҳаи пешниҳодот ва мактуби ахборотӣ, бояд дар мӯҳлати тибқи барномаи гузаронидани санчиши аудиторӣ пешбинишуда ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод карда шавад ва аз ҷониби Ҳайати

мушовара бояд дар муддати на зиёда аз даҳ рӯзи корӣ баррасӣ карда шавад.

Санаи ба итмом расидани санчиши аудиторӣ, ин санаи ба имзо расидани қарор дар бораи тасдиқ намудани ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ, ба ҳисоб меравад.

4.10. Тартиби оморасозӣ ва қабули қарор оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ

4.10.1. Тамоми маводҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ (ҳисоботҳо, хулосаҳо, нусхаи барномаи чорабинӣ, фармоиш ва шаҳодатнома, нусхаи санадҳо, пешниҳодот ва мактубҳои ахборотӣ) ба тариқи ҳатмӣ ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешаванд. Ҳисоботҳо ва хулосаҳо оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ, ба баррасии Ҳайати мушовара бо имзои сараудитори барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул, пешниҳод карда мешавад.

Дар ҳолатҳои алоҳида қабули қарор оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ бо тартиби махсуси аз ҷониби Ҳайати мушовара тасдиқшаванда, ба амал оварда мешавад.

4.10.2. Аз рӯи натиҷаҳои баррасии ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ, Ҳайати мушовара яке аз ду қарорҳои зеринро қабул менамояд:

- оид ба тасдиқи ҳисобот;
- оид ба тасдиқ накардани ҳисобот.

Ба ғайр аз ин, қарор оид ба итмом расидани санчиши аудиторӣ ва пурра ва охири будани ҳисобот ва ё фосилавӣ будани ҳисобот ва давом додани санчиши аудиторӣ бо тасдиқи барномаи иловагии санчиши аудиторӣ, қабул карда мешавад.

4.10.3. Дар сурати аз ҷониби Ҳайати мушовара тасдиқ гардидани ҳисобот, инчунин қарор оид ба масъалаҳои зерин дар ҳолатҳои зарурӣ қабул карда мешавад:

- оид ба ирсол намудани пешниҳодот ва ё андешидани дигар чораҳо дар доираи салоҳияти Палатаи ҳисоб;
- оид ба ирсол намудани маводҳо ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ.

4.10.4. Барои тасдиқ накардани ҳисобот аз ҷониби Ҳайати мушовара, сабабҳои зерин асос шуда метавонад:

- номувофиқии ҳисоботи пешниҳодшуда бо барномаи тасдиқшудаи санчиши аудиторӣ;
- номувофиқии ҳисоботи пешниҳодшуда бо санадҳо, хулосаҳо ва дигар ҳуҷжатҳо оид ба натиҷаи санчиши аудиторӣ;
- дар ҳисобот мавҷуд набудан ва ё номувофиқ будани хулоса оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ бо маводҳои натиҷаи санчиши аудиторӣ;
- дар хулосаҳо мавҷуд набудани баҳодиҳии зарари ба давлат расонидашуда аз рӯи камбудии ошкоргардида;
- дар ҳисобот мавҷуд набудан ва ё номувофиқ будани пешниҳодҳо бо маводҳои натиҷаи санчиши аудиторӣ;

- номувофикии маводҳои пешниҳодшуда ба талаботҳои Дастури мазкур, стандартҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилии Палатаи ҳисоб.

Дар ҳолати тасдиқ нагардидани ҳисобот, дар қарори Ҳайати мушовара бояд асос оиди он нишон дода шавад ва ба аъзои Ҳайати мушовара - сараудитори барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул супориш дода шавад, ки барои баргараф намудани камбудихои ҷойдошта, санчиши иловагӣ ва ё дигар қорҳои заруриро тибқи муқаррароти Дастури мазкур, анҷом диҳад.

4.10.5. Дар ҳолатҳои зарурӣ, новобаста аз тасдиқ нагардидани ҳисобот, қарор дар бораи ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ирсол намудани санадҳои дар рафти санчиши аудиторӣ тартиб додашуда қабул карда мешавад.

4.10.6. Роҳбарони мақомоти давлатӣ ва ташкилоту муассисаҳое, ки дар онҳо санчиши аудиторӣ анҷом дода шудааст, метавонанд ҳангоми баррасии натиҷаҳои санчиши аудиторӣ дар ҷаласаи Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб иштирок намојанд.

4.11. Тартиби оморасозӣ ва ирсол намудани пешниҳодот ва мактубҳои ахбороти Палатаи ҳисоб

4.11.1. Лоиҳаи пешниҳодоти Палатаи ҳисоб оид ба натиҷаҳои санчишҳои аудитории гузаронидашуда (санчишҳои маҷмӯӣ ва мавзӯӣ, назорати ҷорӣ) аз ҷониби сараудитори барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул ва ё аз ҷониби Раис ва муовини Раиси Палатаи ҳисоб, агар онҳо гузаронидани санчишро бевосита роҳбарӣ намуда бошанд, омода карда мешавад. Лоиҳаи пешниҳодотро шахсони масъули зикргардида, ба баррасии Ҳайати мушовара дар якҷоягӣ бо ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ пешниҳод менамојанд.

4.11.2. Пешниҳодоти Палатаи ҳисоб ба роҳбарони ташкилоту муассисаҳои мавриди санчиш қарордодашуда, инчунин мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ки ҳалли масъалаҳои дар пешниҳодот дарҷшуда ба салоҳияти онҳо дахл дорад, ирсол карда мешавад.

4.11.3. Дар пешниҳодоти Палатаи ҳисоб масъалаҳои зерин инъикос меёбад:

- камбудихои дар натиҷаи гузаронидани санчиши аудиторӣ ошкоргардида ва шахсони масъули ба салоҳияташон ин камбудихо дахлдошта, ташкилотҳо ва ё мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ки ба онҳо пешниҳодот ирсол карда мешавад;

- пешниҳодҳо оид ба баргараф намудани камбудихо, барқарор намудани маблағи зарар ва ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони масъуле, ки барои роҳ додан ба камбудихо ҷавобгаранд;

- мӯҳлати андешидани чораҳо оид ба баргараф намудани камбудихо ва ирсол намудани ахборот оид ба натиҷаи баррасии пешниҳодот.

4.11.4. Пешниҳодоти Палатаи ҳисоб аз ҷониби Ҳайати мушовара қабул гардида, аз ҷониби Раис ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб ба имзо расонида мешавад. Пешниҳодоти Палатаи ҳисоб дар муддати то 5

рӯз баъд аз баррасии он дар маҷлиси Ҳайати мушовара, бояд ирсол карда шавад.

4.11.5. Лоихаи мактуби ахбороти Палатаи ҳисобро сараудиторони барои гузаронидани санчиши аудиторӣ масъул ва ё Раис ва муовини Раиси Палатаи ҳисоб, агар онҳо гузаронидани санчишро бевосита роҳбарӣ намуда бошанд, омода менамоянд. Лоихаи мактуби ахборотиро шахсони зикргардида ба баррасии Ҳайати мушовара дар якҷоягӣ бо ҳисобот оид ба натиҷаҳои санчиши аудиторӣ пешниҳод менамоянд.

Мактуби ахбороти Палатаи ҳисоб аз ҷониби Ҳайати мушовара қабул гардида, аз ҷониби Раис ва ё муовини Раиси Палатаи ҳисоб ба имзо расонида мешавад ва он дар муддати то 5 рӯз баъд аз баррасӣ дар маҷлиси Ҳайати мушовара, бояд ирсол карда шавад.

4.12. Ташкили назорат аз рӯи иҷроиши пешниҳодоти Палатаи ҳисоб

4.12.1. Назорати бевосита аз рӯи иҷроиши пешниҳодоти Палатаи ҳисоб, аз ҷумла, баррасии пешниҳодоти Палатаи ҳисоб дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва ташкилоту муассисаҳои, ки ба онҳо пешниҳодот ирсол гардидааст, аз ҷониби сараудиторон ва ё Раис ва муовини Раиси Палатаи ҳисоб агар онҳо гузаронидани санчишро бевосита роҳбарӣ намуда бошанд, ба амал оварда мешавад.

4.12.2. Ҳайати мушовараи Палатаи ҳисоб ҳар семоҳа дар ҷаласаи худ масъалаи иҷроиши пешниҳодоти Палатаи ҳисобро мавриди баррасӣ қарор дода, оид ба андешидани чораҳои иловагӣ нисбат ба шахсони мансабдори ташкилоту муассисаҳои, ки талаботи қонунии Палатаи ҳисобро иҷро накардаанд, қарор қабул менамояд.

4.13. Тартиби оmodасозӣ, гузаронидан ва ҷамъбасти натиҷаҳои санчиши аудиторие, ки масъалаҳои ба салоҳияти ду ва ё зиёда сараудиторони Палатаи ҳисоб дахлдоштаро дар бар мегиранд

4.13.1. Агар зарурияти гузаронидани санчиши аудиторӣ Палатаи ҳисоб дар асоси мурочиати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён ояд, Раиси Палатаи ҳисоб ва ё муовини ӯ дар рӯзи ба Палатаи ҳисоб ворид шудани муроҷиат ба сараудиторе, ки баррасии масъалаҳои дар муроҷиат дарҷгардида ба салоҳияти онҳо дахл дорад, супориш медиҳад, ки дар муддати на зиёда аз се рӯзи корӣ тақлифу пешниҳодҳои худро ҷиҳати омода намудани барномаи ягонаи гузаронидани санчиши аудиторӣ пешниҳод намоянд.

Дар асоси тақлифу пешниҳодҳои сараудиторони Палатаи ҳисоб, аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб ва ё бо супориши ӯ аз ҷониби муовини Раиси Палатаи ҳисоб дар муддати се рӯзи корӣ бо ҷалби кормандони Дастгоҳи Палатаи ҳисоб барномаи ягонаи гузаронидани санчиши аудиторӣ омода карда шуда, барои баррасӣ дар наздиктарин ҷаласаи Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешавад.

Мӯҳлати умумӣ, аз рӯзи ба Палатаи ҳисоб ворид гардидани муроҷиати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё вакилони Маҷлиси

намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон то рӯзи ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод намудани барномаи гузаронидани санҷиши аудиторӣ, бояд на зиёда аз ҳафт рӯзи кориро дарбар гирад.

Дар мавриди ғайримкон будани баррасии барномаи гузаронидани санҷиши аудиторӣ дар ҷаласаи Ҳайати мушовара дар мӯҳлати муқарраршуда, Раиси Палатаи ҳисоб ва ё бо супориши ӯ муовини Раиси Палатаи ҳисоб ҳуқуқ доранд барномаи гузаронидани санҷиши аудиториро тасдиқ намоянд ва баъдан онро ба тарикӣ ҳатмӣ ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод намоянд.

Таркиб ва тартиби барасмиятдарории барномаи гузаронидани санҷиши аудиторӣ, тибқи стандартҳои дахлдори назорати молиявии Палатаи ҳисоб, ки тартиби умумии гузаронидани санҷишҳои аудиторӣ Палатаи ҳисобро муайян менамоянд, муқаррар карда мешавад.

Ҳайати мушовара санҷишро ба нақшаи кории Палатаи ҳисоб дохил намуда, барнома, мӯҳлати гузаронидани санҷиши аудиторӣ ва ҳайати шахсони масъулро тасдиқ менамояд.

Баъди тасдиқи барномаи санҷиши аудиторӣ, Раиси Палатаи ҳисоб фармоиши дахлдорро ба имзо мерасонад, ки дар асоси он шаҳодатномаҳо оид ба ҳуқуқи гузаронидани санҷиш, оид ба сафари хизматӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои зарурӣ омода карда шуда, ба имзо расонида мешаванд.

4.13.2. Ҳамаи масъалаҳоро вобаста ба ташкил ва гузаронидани санҷиши аудиторӣ тибқи барномаи тасдиқгардида, сараудиторони Палатаи ҳисоб дар доираи салоҳияти худ мустақилона ҳал менамоянд ва аз рӯи натиҷаҳои он ҷавобгар мебошанд. Ҳамоҳангсозии фаъолияти сараудиторонро барои гузаронидани санҷиши аудиторӣ, Раиси Палатаи ҳисоб ё бо супориши ӯ муовини Раиси Палатаи ҳисоб ба амал мебароранд.

Сараудиторони барои гузаронидани санҷиши аудиторӣ масъул, дар мӯҳлати тибқи барнома пешбинигардида гузаронидани санҷишро таъмин намуда, оиди дар ҳисобот дохил намудани маводҳои натиҷаи санҷиши аудиторӣ пешниҳод омода месозанд. Инчунин, лоиҳаи пешниҳодотро аз рӯи натиҷаҳои санҷиши аудиторӣ омода намуда, ба Раиси Палатаи ҳисоб ё бо супориши ӯ, ба муовини Раиси Палатаи ҳисоб пешниҳод менамоянд.

4.13.3. Дар мӯҳлати тибқи барнома пешбинигардида, Раиси Палатаи ҳисоб ё бо супориши ӯ муовини Раиси Палатаи ҳисоб бо ҷалби мутахассисони дахлдори Дастгоҳи Палатаи ҳисоб маводҳои пешниҳоднамудаи сараудиторонро ҷамъбаст намуда, ҳисобот омода менамояд. Ҳисобот аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб ё бо супориши ӯ аз ҷониби муовини Раиси Палатаи ҳисоб ба имзо расонида мешавад.

Ҳисобот дар якҷоягӣ бо лоиҳаи пешниҳодот, инчунин нусхаи санадҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои аз ҷониби сараудиторон вобаста ба натиҷаи санҷиши аудиторӣ омодакардашуда, ба баррасии Ҳайати мушовара пешниҳод карда мешаванд. Ҳисоботи тасдиқнамудаи Ҳайати мушовара оид ба натиҷаи санҷиши аудиторӣ, ба Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё дигар ташкилоти дахлдор ирсол карда мешавад.

Назорат аз рӯи иҷроиши пешниҳодоти Палатаи ҳисоб оид ба натиҷаи санчиши аудиторӣ, ки бо иштироки ду ва ё зиёда сараудиторон ба амал оварда шудааст, бевосита аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб ба амал оварда мешавад.

4.14. Тартиби кор оид ба таҳлили мунтазами натиҷаҳои санчишҳои аудитории гузаронидашуда, ҷамъбаст ва таҳқиқи сабаб ва оқибатҳои камбудихои дар раванди ташаккулёбии буҷети давлатӣ ва хароҷоти маблағҳои буҷетӣ ошкоргардида

4.14.1. Тартиби кор оид ба таҳлили мунтазами натиҷаҳои санчишҳои аудитории гузаронидашуда, ҷамъбаст ва таҳқиқи сабаб ва оқибатҳои камбудихои дар раванди ташаккулёбии буҷети давлатӣ ва хароҷоти маблағҳои буҷетӣ ошкоргардида ва дар ин асос омода намудани пешниҳодот ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба бартараф намудани камбудихо, такмилдиҳии қонунгузорию буҷетӣ ва рушди низоми идоракунии молияи давлатӣ, дар доираи фаъолияти умумии назоратӣ ва таҳқисӣ-таҳлилии Палатаи ҳисоб ба роҳ монда мешавад, аз ҷумла дар шакли:

- таҳияи пешниҳодҳо аз рӯи натиҷаи санчишҳои муайян ва нишон додани онҳо дар ҳисоботҳо оид ба натиҷаҳои ин санчишҳо;
- таҳияи пешниҳодҳо аз рӯи натиҷаи назорати ҷорӣ ва нишон додани онҳо дар ҳисоботҳо оид ба натиҷаҳои назорати ҷорӣ;
- таҳияи ҷамъбасти пешниҳодҳо, ки дар ҳисоботҳои семоҳа ва солонаи Палатаи ҳисоб оварда шудаанд;
- оmodасозии лоиҳаи санадҳои қонунгузорӣ ва меъёрии ҳуқуқӣ.

Аз ҷониби Палатаи ҳисоб таҳияи пешниҳодҳо барои такмили қонунгузорӣ нисбати буҷети давлатӣ, фондҳои давлатии ғайрибуҷетӣ ва моликияти давлатӣ ба амал оварда мешавад.

4.14.2. Пешниҳодҳои омодагардида баъди баррасӣ ва тасдиқ дар ҷаласаи Ҳайати мушовара, ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол карда мешавад.

5. ТАРТИБИ ОМОДАСОЗӢ ВА ПЕШНИҲОДИ МАЪЛУМОТ ОИД БА НАТИҶАҲОӢ ФАЪОЛИЯТИ ПАЛАТАИ ҲИСОБ

5.1. Ошкорбаёнӣ дар фаъолияти Палатаи ҳисоб

5.1.1. Тибқи муқаррароти моддаи 31 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон", Палатаи ҳисоб ҳисоботҳои худро дар воситаҳои ахбори омма интишор менамояд.

Таъмини ошкорбаёнӣ ва пешниҳоди маълумоти расмӣ ба воситаҳои ахбори омма оид ба фаъолияти Палатаи ҳисоб, бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- маълумот барои воситаҳои ахбори омма танҳо баъди анҷоми санҷиши аудиторӣ, баррасии натиҷаҳои он дар ҷаласаи Ҳайати мушовара ва ирсол намудани маводҳо оид ба натиҷаи санҷиши аудиторӣ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, пешниҳод карда мешавад;

- таркиб, ҳаҷм, шакл ва мӯҳлати пешниҳоди маълумоти расмӣ оид ба натиҷаҳои санҷиши аудиторӣ аз ҷониби Ҳайати мушовара муқаррар карда мешавад. Қарор оид ба ин масъалаҳо, ҳангоми ҷамъбасти баррасии натиҷаҳои ҳар як санҷиши аудиторӣ дар ҷаласаҳои Ҳайати мушовара, қабул карда мешавад;

- маълумот ба воситаҳои ахбори омма бо супориши Ҳайати мушовара, аз ҷониби Раиси Палатаи ҳисоб, муовини Раиси Палатаи ҳисоб ва ё сараудиторони Палатаи ҳисоб пешниҳод карда мешавад;

- пешниҳоди маълумот тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳифзи сирри давлатӣ ва дигар маълумотҳои ҳифзшаванда, ба амал оварда мешавад;

- аъзоёни Ҳайати мушовара ва дигар кормандони Палатаи ҳисоб наметавонанд маълумотҳоро оид ба фаъолияти Палатаи ҳисоб ба мақсадҳои дигар истифода намоянд;

- ташкил ва пешниҳоди маълумот ба воситаҳои ахбори омма, ба сохтори ваколатдори Палатаи ҳисоб воғӯзор карда мешавад.

5.1.2. Шаклҳои асосии таъмини ошкорбаёнӣ дар фаъолияти Палатаи ҳисоб, ин пешниҳоди ахборот ва маълумотҳои зерин мебошад:

- ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани ҳисоботҳои семоҳа ва солона оид ба иҷроиши буҷети давлатӣ ва мактубҳои ахборотӣ оид ба натиҷаи санҷишҳои дар асоси муроҷиатҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дархости мақомоти ҳокимияти давлатӣ анҷомдодашуда;

- ирсол намудани ахборот оид ба натиҷаи санҷишҳои гузаронидаи Палатаи ҳисоб ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони мансабдори мақомоти ҳокимияти давлатӣ;

- ирсол намудани пешниҳодоти Палатаи ҳисоб аз рӯи натиҷаи ҷорабиниҳои тибқи талаботи моддаи 5 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон" анҷомдодашуда;

- ирсол намудани маводҳо аз рӯи натиҷаи санҷишҳои аудиторӣ ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ;

- интишори ҳисоботи солона оид ба фаъолияти Палатаи ҳисоб дар сомонҳои Палатаи ҳисоб ва воситаҳои ахбори омма;

- гузаронидани нишастҳои матбуотӣ оид ба ҷамъбасти фаъолияти Палатаи ҳисоб дар давраи нимсола ва солона.

5.1.3. Бо гузаштани мӯҳлати ду ҳафта пас аз пешниҳоди расмии маводҳо оид ба натиҷаи чорабиниҳо ба воситаҳои ахбори омма, аъзои Ҳайати мушовара ҳуқуқ дорад оиди ин маводҳо ба воситаҳои ахбори омма танҳо аз номи худ маълумот пешниҳод намояд. Мазмуни маълумоти пешниҳодмешуда, бояд аз мавқеи Ҳайати мушовара фарқ накунад.

5.1.4. Дар ҳолати иброз гардидани мулоҳизаҳои танқидӣ нисбати Палатаи ҳисоб, инчунин ба нашр расидани маълумотҳои нодуруст оид ба натиҷаҳои фаъолияти Палатаи ҳисоб, чиҳати воқуниш тадбирҳои бетаъхири мушаххас андешида мешавад.

6. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

6.1. Тартиби ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Дастури Палатаи ҳисоб

Ба Дастури Палатаи ҳисоб тағйиру иловаҳо бо пешниҳоди аъзои Палатаи ҳисоб ва бо қарори Ҳайати мушовара ворид карда мешавад.

6.2. Тартиби мавриди амал қарор додани Дастури мазкур

Дастури мазкур аз рӯзи қабули он аз ҷониби Ҳайати мушовара, мавриди амал қарор дода мешавад.